

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2003 TALOUSARVIOESITYKSEN
(HE 132/2002 vp) TÄYDENTÄMISESTÄ

Viitaten tämän esityksen yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn täydentävän esityksen hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2003.

Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan vuoden 2003 talousarvioesitystä (HE 132/2002 vp) täydentävä hallituksen esitys. Hallituksen esitys vuoden 2003 talousarvioksi annettiin eduskunnalle 17.9.2002, eikä valtiovarainvaliokunta ole vielä antanut siitä mietintöään.

Talouden näkymät

Kansainvälisestä taloudesta johtuva epävarmuus leimaa edelleen ensi vuoden näkymiä. Näissäkin oloissa Suomen talous voi silti kehittyä kokonaisuutena katsoen suotuisasti, sillä peruslähtökohdat ovat hyvät: korkotaso on matala ja yritysten ja kotitalouksien rahoitusasema on vahva.

Kokonaistuotanto on noussut kuluvan vuoden aikana hieman nopeammin kuin talousarvion pohjana olevassa ennusteessa arvioitiin. Työllisyystilanne on pysynyt hyvänä tuotannon vaimeasta kasvusta huolimatta. Jos kansainvälinen talous piristyy odotusten mukaisesti, Suomen vienti voi päästä jälleen kohtalaiseen vauhtiin. Yksityisen kulutuksen kasvun odotetaan jatkuvan vakaana. Talouskasvun ja työllisyyskehityksen osalta talousarvioesityksen taustalla olevaan ennusteeseen ei nähdä muutostarpeita.

Taulukko 1. Julkinen talous

	1999	2000	2001	2002	2003
Julkkiset menot, % BKT:sta	52,1	48,7	49,1	49,6	49,1
Veroaste, % BKT:sta	46,2	47,1	45,4	44,9	43,5
Julkkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:sta	1,9	7,0	4,9	3,8	2,7
— valtionhallinto	-0,7	3,5	2,0	0,9	0,3
— paikallishallinto	-0,3	0,2	-0,4	0,0	-0,4
— työeläkelaitokset	2,8	3,2	3,2	3,1	3,0
— muut sosiaaliturvarahastot	0,1	0,1	0,1	-0,1	-0,2
Julkkisyhteisöjen velka					
— mrd. euroa	56,4	57,7	59,1	59,8	61,3
— % BKT:sta	46,8	44,0	43,4	42,5	41,9
Valtionvelka					
— mrd. euroa	68,1	63,4	61,8	60,6	61,0
— % BKT:sta	56,5	48,4	45,4	43,2	41,7

Taulukko 2. Kansantalouden kehitys

	1999	2000	2001*	2002**	2003**
Bruttokansantuote käyvin hinnoin, mrd. e	120,5	131,1	136,0	140,5	146,2
Bruttokansantuote, määrän muutos, %	4,1	6,1	0,7	1,6	2,8
Työttömyysaste, %	10,2	9,8	9,1	9,2	9,4
Työllisyysaste, %	66,0	66,9	67,7	67,7	67,5
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,2	3,4	2,6	1,7	2,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	4,7	5,5	5,0	5,0	5,2

Talousarvion määrärahoihin ehdotetaan nettomääräisesti 83,8 milj. euron vähennystä. Se koostuu hallinnonalojen määrärahoihin ehdotettavasta 51,2 milj. euron nettomääräisestä lisäyksestä ja koromenoarvion 135 milj. euron vähennyksestä.

Määrärahat

Tuloarvioita ehdotetaan alennettavaksi nettomääräisesti 175,2 milj. eurolla. Verojen ja veronluonteisten tulojen arviota alennetaan nettomääräisesti 200 milj. eurolla. Tulo- ja varallisuusveron tuottoarviota alennetaan 150 milj. eurolla vuoden 2001 verotuksesta saatujen tietojen perusteella. Maahantuodun käytetyn auton verotuksen muuttumisen vaikutus uusien henkilöautojen kauppaan alentaa autoveron tuottoarviota 50 milj. eurolla.

Tuloarviot

Sekalaisten tulojen arviota nostetaan nettomääräisesti 24,6 milj. eurolla. Valtion vakuusrahasto tulouttaa budjettitalouteen rahastolle tuloutuneet pankkisijoitukset siltä osin, kuin niitä ei tarvita rahaston omien sitoumusten hoitamiseen. Tuloutuksen arvioidaan nousevan 50 milj. euroa talousarvioesityksessä arvioitua suuremmaksi. Veikkausvoittovaroja arvioidaan kertyvän 26,5 milj. euroa talousarvioesityksessä arvioitua vähemmän.

Talousarvion kattaminen

Talousarvioesitystä täydentävän esityksen kattamiseksi valtion nettolainanottoa ehdotetaan lisättäväksi 80,5 milj. eurolla. Yhdessä talousarvioesityksen kanssa varsinaisen alijäämän kattamiseen ehdotetaan otettavaksi uutta lainaa 235,5 milj. euroa.

Rauhanturvatoiminta

Kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan ehdotetaan nettomääräisesti yhteensä 10 milj. euron lisäystä ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokkiin. Määrärahan lisäystarve johtuu pääasiassa UNMEE-operaation laajentumisesta. Suomalaiset rauhanturvajoukot toimivat Kosovossa KFOR-operaatiassa, Bosnia-Hertsegovinassa SFOR-operaatiassa, Kyproksella UNFICYP-operaatiassa, Etiopia-Eritreassa UNMEE-operaatiassa ja Afganistanissa ISAF-operaatiassa 900—1 100 sotilaan yhteisvahvuudella.

Poliisin toimintamenot

Vuoden 2003 talousarvioesityksessä poliisitoimen toimintamenojen tasokorotukseen on varattu 6,5 milj. euron määräraha palkkausjärjestelmän uudistuksen rahoitukseen. Virkaehtosopimusta uudistuksesta ei ole, mutta sopimusneuvottelut ovat edelleen käynnissä. Mikäli neuvottelut eivät johda palkkausjärjestelmän uudistamista tarkoittavan virkaehtosopimuksen aikaansaamiseen, määräraha va-

	<p>rataan muihin virka- ja työehtosopimuksen aiheuttamiin lisämenoihin, mikä otetaan huomioon esitettäessä vuonna 2003 määrärahoja niihin.</p>
Rangaistusten täytäntöönpano	<p>Vankimäärän kasvusta johtuen toimintamenoihin ehdotetaan 2 milj. euron lisäystä ja avolaitosten menoihin 0,3 milj. euroa.</p>
Alueiden kehittäminen	<p>Kainuun hallintokokeilusta aiheutuviin hallintomenoihin ehdotetaan 0,4 milj. euroa.</p>
Opetus- ja kirjastotoimi	<p>Opetus- ja kirjastotoimen yksikköhinnat lasketaan joka toinen vuosi toteutuneiden kustannusten perusteella. Vuoden 2003 yksikköhinnat määräytyvät vuoden 2001 kustannuksista, joista lopulliset tiedot on saatu vasta talousarvioesityksen antamisen jälkeen. Tarkentuneiden kustannustietojen perusteella vuodelle 2003 ehdotetaan 50,5 milj. euron lisäystä opetus- ja kirjastotoimen valtionosuuksiin.</p>
Veikkauksen voittovarot	<p>Oy Veikkaus Ab:n vuoden 2003 tuottoarvion pienentymisen johdosta Veikkauksen voittovaroista rahoitettavia määrärahoja ehdotetaan supistettavaksi 26,5 milj. eurolla. Tämän johdosta ehdotetaan kirjastojen käyttökustannuksiin myönnettäviä valtionosuuksia ja -avustuksia katettavaksi 14,3 milj. eurolla yleisistä budjettivaroista.</p>
Turkistarhoille aiheutuneet vahingot	<p>Clostridium botulium -bakteerin aiheuttamasta myrkytyksestä turkistarhaajille aiheutuvaksi kokonaisvahingoksi arvioidaan 6,5 milj. euroa, josta ehdotetaan korvattavaksi 2,9 milj. euroa valtion varoista. Valtion korvauksen lisäksi rehutehdas korvaa suoraan ja vastuuvakuutuksen kautta 1 milj. euroa ja turkistarhaajien katastrofiapuna korvataan 0,3 milj. euroa. Valtion korvauksia maksetaan, jos EY:n komissio hyväksyy niiden maksamisen.</p>
Ratahallintokeskus	<p>Oulu—Iisalmi/Vartius sähköistys -hankkeen etenemisaikataulun tarkentumisen johdosta vähennetään 8 milj. euroa.</p>
Energiatuki	<p>Energiatuen momentille ehdotetaan 5,3 milj. euron lisämääräraha vuoden 2002 ensimmäisessä lisätalousarviossa ja toisessa lisätalousarvioesityksessä nostetun myöntämisvaltuuden johdosta.</p>
Lasten ja nuorten hyvinvointi	<p>Lasten ja nuorten hyvinvointia koskevan selonteon mukaisesti ehdotetaan 10 milj. euron lisämäärärahaa syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin.</p>
Kotihoidon tuki	<p>EY-tuomioistuimen päätöksen mukaan suomalaista lasten kotihoidon tukea maksetaan myös sellaisten Suomesta lähetettyjen ja muiden palkattujen työntekijöiden perheille, joiden lapset muuttavat huoltajansa mukana toiseen EU- tai ETA-maahan, ja jotka pysyvät Suomen sosiaaliturvan piirissä. Samoin oikeus kyseiseen etuuteen syntyy huoltajalle, joka toisesta EU- tai ETA-maasta muuttaa Suomeen työskentelemään ja siten siirtyy Suomen sosiaaliturvan piiriin riippumatta siitä, jäävätkö lapset asumaan toiseen EU- tai ETA-maahan. Tämän johdosta ehdotetaan talousarvioon 2,2 milj. euron määrärahaa uudelle momentille 33.15.53.</p>
Metsien monimuotoisuuden lisääminen	<p>Etelä-Suomen, Oulun läänin länsiosan ja Lapin läänin lounaisosan metsien monimuotoisuuden turvaamiseksi ehdotetaan yhteen-</p>

sä 3,2 milj. euron lisämäärärahaa ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön pääluokkiin.

Euromääräisen velan korkomenojen arviota alennetaan 135 milj. Korkomenot eurolla. Arvion alentaminen johtuu suurelta osalta lyhyiden korkojen laskusta ja kohdistuu velkasitoumuksiin.

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotetut määrärahojen muutokset jakaantuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

Pääluokka	Hallituksen esitys talousarvioksi e	Täydentävä esitys e	Yhteensä e
21. Tasavallan Presidentti	7 423 000	-	7 423 000
22. Eduskunta	117 527 000	-	117 527 000
23. Valtioneuvosto	39 352 000	1 304 000	40 656 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	722 281 000	2 491 000	724 772 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	629 213 000	2 310 000	631 523 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 383 799 000	500 000	1 384 299 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	1 944 733 000	7 453 000	1 952 186 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	5 057 667 000	-9 183 000	5 048 484 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	5 809 877 000	39 757 000	5 849 634 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 565 324 000	3 130 000	2 568 454 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	1 637 621 000	-9 906 000	1 627 715 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	975 662 000	6 300 000	981 962 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	8 470 514 000	3 900 000	8 474 414 000
34. Työministeriön hallinnonala	2 159 665 000	-	2 159 665 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	639 076 000	3 170 000	642 246 000
36. Valtionvelan korot	3 562 000 000	-135 000 000	3 427 000 000
37. Valtionvelan vähentäminen	-	-	-
Yhteensä	35 721 734 000	-83 774 000	35 637 960 000

Käsiteltävänä olevat ja nyt arvioidut tuloarvioiden muutokset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

Osasto	Hallituksen esitys talousarvioksi e	Täydentävä esitys e	Yhteensä e
11. Verot ja veronluonteiset tulot	30 398 205 000	-199 891 000	30 198 314 000
12. Sekalaiset tulot	4 131 043 000	24 648 000	4 155 691 000
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	892 144 000	-	892 144 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	146 000 000	-	146 000 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	35 567 392 000	-175 243 000	35 392 149 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	155 000 000	91 469 000	246 469 000
Yhteensä	35 722 392 000	-83 774 000	35 638 618 000

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

<i>01. Tulo- ja varallisuusvero</i>		saaduista tiedoista ja niiden perusteella tehtyyn	
Momentille arvioidaan kertyvän		tarkistettuun tuottoarvioon vuodelle 2003.	
12 457 000 000 euroa.			
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.	2003 talousarvio		12 457 000 000
Vähennys 150 000 000 euroa talousarvioesityksen 12 607 000 000 euroon nähden aiheutuu valmistuneista, vuoden 2001 verotuksesta	2002 talousarvio		13 016 000 000
	2001 tilinpäätös		12 140 212 517

10. Muut verot

<i>03. Autovero</i>		tuksen muuttumisen vaikutuksesta uusien henkilöautojen kauppaan vuonna 2003.	
Momentille arvioidaan kertyvän			
850 000 000 euroa.			
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.	2003 talousarvio		850 000 000
Vähennys 50 000 000 euroa talousarvioesityksen 900 000 000 euroon nähden aiheutuu lähinnä maahantuodun käytetyn auton vero-	2002 talousarvio		886 600 000
	2001 tilinpäätös		922 211 549

19. Muut veronluonteiset tulot

<i>02. Lästimaksut</i>	kerättyjen lästimaksujen arvioitua suurem-	
Momentille arvioidaan kertyvän 782 000 eu-	ta toteutumasta.	
roa.	Vastaava menojen lisäys on merkitty mo-	
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talous-	mentille 31.32.50.	
arvioesityksen momentin päätösosan.		
Lisäys 109 000 euroa talousarvioesityksen	2003 talousarvio	782 000
673 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2002	2002 talousarvio	673 000
	2001 tilinpäätös	758 781

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

<p><i>99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän 2 414 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.</p>	<p>Lisäys 1 348 000 euroa talousarvioesityksen 1 066 000 euroon nähden aiheutuu UNMEE-operaation laajentumisesta.</p>							
	<table border="0"> <tr> <td style="padding-right: 20px;">2003 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 414 000</td> </tr> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 598 000</td> </tr> <tr> <td>2001 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">603 702</td> </tr> </table>	2003 talousarvio	2 414 000	2002 talousarvio	1 598 000	2001 tilinpäätös	603 702	
2003 talousarvio	2 414 000							
2002 talousarvio	1 598 000							
2001 tilinpäätös	603 702							

27. Puolustusministeriön hallinnonala

<p><i>99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän 1 225 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.</p> <p>Lisäys 924 000 euroa talousarvioesityksen 301 000 euroon nähden aiheutuu UNMEE-</p>	<p>operaation laajentumisesta johtuvista kalustokorvauksista.</p>							
	<table border="0"> <tr> <td style="padding-right: 20px;">2003 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 225 000</td> </tr> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">135 000</td> </tr> <tr> <td>2001 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">10 823 981</td> </tr> </table>	2003 talousarvio	1 225 000	2002 talousarvio	135 000	2001 tilinpäätös	10 823 981	
2003 talousarvio	1 225 000							
2002 talousarvio	135 000							
2001 tilinpäätös	10 823 981							

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

<p><i>07. Siirto valtion eläkerahastosta</i></p> <p>Momentille siirretään 929 890 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.</p> <p>Vähennys 2 590 000 euroa talousarvioesityksen 932 480 000 euroon nähden aiheutuu eläkemenoennusteen muuttumisesta.</p>	<table border="0"> <tr> <td style="padding-right: 20px;">2003 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">929 890 000</td> </tr> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">875 390 000</td> </tr> <tr> <td>2001 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">829 166 477</td> </tr> </table>	2003 talousarvio	929 890 000	2002 talousarvio	875 390 000	2001 tilinpäätös	829 166 477	
2003 talousarvio	929 890 000							
2002 talousarvio	875 390 000							
2001 tilinpäätös	829 166 477							

87. Tulot rahoitusmarkkinoiden vakauttamisesta

Momentille arvioidaan kertyvän 96 730 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 50 000 000 euroa talousarvioesityksen 46 730 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että Valtion vakuusrahassto tulouttaa budjettita-

louteen rahastolle tuloutuneet pankkisijoitukset siltä osin, kuin niitä ei tarvita rahaston omien sitoumusten hoitamiseen.

2003 talousarvio	96 730 000
2002 talousarvio	33 640 000
2002 lisätalousarvio	29 880 000
2001 tilinpäätös	62 653 470

29. Opetusministeriön hallinnonala

88. Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpa-jaisten voittovaroista

Momentille arvioidaan kertyvän 371 700 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 26 520 000 euroa talousarvioesityksen 398 220 000 euroon nähden aiheutuu veikkauvoittovarojen vuodelle 2003 arvioidun kertymän pienentymisestä.

2003 talousarvio	371 700 000
2002 talousarvio	398 712 000
2001 tilinpäätös	379 588 933

99. (12.29.01) Opetusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 6 486 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 1 486 000 euroa talousarvioesityksen 5 000 000 euroon nähden aiheutuu Suomen Akatemian yhteisrahoitteisen pohjoismaisen huippuyksikköohjelman muiden pohjoismaiden rahoitusosuuksista.

2003 talousarvio	6 486 000
2002 talousarvio	2 000 000
2001 tilinpäätös	5 833 801

Osasto 15 LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta
Momentille merkitään nettotuloa 246 469 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 91 469 000 euroa talousarvioesityksen 155 000 000 euroon nähden aiheutuu tämän täydentävän esityksen tulojen ja menojen muutoksista.

Lisäksi talousarvioesityksen momentin selvitysosana taulukko korvataan oheisella taulukolla:

Tulojen ja menojen erittely:	e
<hr/>	
Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto (netto)	480 469 000
Menot	
Pääomatappiot (netto)	228 000 000
Emissiotappiot (netto)	6 000 000
Nettotulot	<hr/> 246 469 000 <hr/>
2003 talousarvio	246 469 000

MÄÄRÄRAHAT

Pääloukka 23 VALTIONEUVOSTO

02. Valtioneuvoston kanslia

<i>21. Toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	non suunnittelun jatkamisesta aiheutuviin	
Momentille myönnetään 19 148 000 euroa.	palkkaus- ja muihin menoihin.	
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.		
Lisäys 1 304 000 euroa talousarvioesityksen	2003 talousarvio	19 148 000
17 844 000 euroon nähden on tarkoitus käyttää	2002 talousarvio	17 484 000
ohjelmajohtamisjärjestelmän täytäntöönpa-	2001 tilinpäätös	19 124 313

Pääluokka 24 ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää myös kehitysyhteistyöhallinnon menojen maksamiseen, kun ne aiheutuvat henkilökunnan koulutuksesta sekä kohdemaihin ja kohdemaissa tehtävistä kehitysyhteistyöhallinnon virkamatkoista sekä toimistoautomaatiikan hankinnasta sekä kehitysyhteistyöhankkeisiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamisesta. Humanitaariseen apuun tarkoitettuja määrärahoja saa käyttää myös muiden kuin kehitysmaiden avustamiseen. Momentin määrärahoista veloitetaan valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitetuista kehitysyhteistyötehtävistä viras-

tolle tai laitokselle aiheutuvat kustannukset. Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan kolmannen kappaleen.

Käyttöperusteiden muutoksen johdosta kehitysyhteistyöhallintomenoina voidaan momentilta maksaa kehitysyhteistyöhankkeiden ja -hallinnon asiantuntijoiden palkkioita ennakkoperintälain edellyttämällä tavalla.

2003 talousarvio	371 246 000
2002 talousarvio	366 739 000
2001 tilinpäätös	338 394 108

50. Lähialueyhteistyö

66. *Lähialueyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisissä järjestöissä ja rahoituslaitoksissa sekä kohdemaissa toimivista asiantuntijoista johtuvien menojen rahoittamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös edellä mainittuun toimintaan liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen sekä muille valtion virastoille maksettavien lähialuehankkeista aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan henkilömäärän palkkaamiseen määräaikaiseen työ sopimussuhteeseen lähialueyhteistyön koordinointiin, hankevalmisteluun, yhteisra-

hoitukseen, arviointiin ja hallintoon sekä sen kehittämiseen liittyviin asiantuntijatehtäviin. Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan kolmannen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden ko. kappaleeseen on lisätty viimeinen virke.

2003 talousarvio	30 274 000
2002 talousarvio	35 320 000
2001 tilinpäätös	31 198 860

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. *Suomalaisten rauhanturvajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 53 205 000 euroa.

Käyttösuunnitelma: e

1. YKSO:n menot (UNFICYP-operaatio)	218 000
2. Etiopia-Eritrean osaston menot (UNMEE-operaatio)	4 665 000
3. SOBH:n menot (SFOR-operaatio)	4 128 000
4. Suomen Kosovon pataljoonan menot (KFOR-operaatio)	36 730 000
5. Yhteiset menot	1 911 000
---	-----
8. SOAF:n menot (ISAF-operaatio)	3 588 000
9. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämeneihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin sekä muihin rauhanturva-meneihin	1 965 000
Yhteensä	53 205 000

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja käyttösuunnitelmaa on korjattu momentille esitetyistä muutoksista johtuen.

Lisäys talousarvioesityksen 50 714 000 euroon nähden on 2 491 000 euroa, missä on otettu huomioon 4 523 000 euroa UNMEE-operaation laajentumisesta sekä 98 000 euroa rotaatioiden koulutuskustannuksista aiheutuvana määrärahan lisäyksenä ja 2 130 000 euroa SFOR-operaation supistumisesta aiheutuvana määrärahan vähennyksenä.

Lisäksi talousarvioesityksen selvitysosan kolmas virke "Operaatioissa on arvioitu olevan noin 950—1 000 sotilasta." muutetaan seuraavaksi: "Suomalaisten rauhanturvajoukkojen

yhteisvahvuus Kosovossa KFOR-operaatiossa, Bosnia-Hertsegovinassa SFOR-operaatiossa, Kyproksella UNFICYP-operaatiossa, Etiopia-Eritreassa UNMEE-operaatiossa ja Afganistanissa ISAF-operaatiossa on noin 900—1 100 sotilasta."

2003 talousarvio	53 205 000
2002 talousarvio	50 748 000
2002 lisätalousarvio	-1 800 000
2001 tilinpäätös	52 342 863

25. *Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan* (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää myös kriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien erityismenojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen sekä muiden hallinnonalojen siviilikriisinhallintaan osallistuvien virkamiesten menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää myös siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen Suomessa, vaalitarkkailijoiden aiheuttamien menojen maksamiseen, siviilikriisinhallintatoimintaa harjoittavien järjestöjen toiminnan tukemiseen sekä siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Perustelujen laajennus aiheutuu momentin käyttötarkoituksen täsmentämisestä.

2003 talousarvio	10 205 000
2002 talousarvio	7 482 000
2001 tilinpäätös	5 719 825

Pääluokka 25 OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Tuomioistuinelaitos

23. *Muiden tuomioistuinten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Kemin ja Tornion käräjäoikeuksien yhdistämiseen sekä Pietarsaaren käräjäoikeuden lakkauttamiseen liittyen voidaan 1.3.2003 lukien perustaa kaksi käräjätuomarin virkaa (1 T11 ja 1 T13) edellyttäen, että samasta ajankohdasta lukien lakkautetaan kaksi laamannin virkaa (T15). Vastaavasti Vammalan käräjäoikeuden lakkauttamiseen liittyen voidaan 1.6.2003 lukien perustaa yksi käräjätuomarin virka (T13) edellyttäen, että samasta ajankohdasta lukien lakkautetaan yksi laamannin virka (T15).

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Muutos talousarvioesitykseen nähden aiheutuu siitä, että Kemin ja Tornion käräjäoikeuksien yhdistämisen lisäksi Pietarsaaren käräjäoikeus lakkautetaan 1.3.2003 lukien ja liitetään Mustasaaren käräjäoikeuteen samasta ajankohdasta lukien. Vastaavasti Vammalan käräjäoikeus lakkautetaan 1.6.2003 lukien.

2003 talousarvio	185 360 000
2002 talousarvio	180 466 000
2001 tilinpäätös	173 271 743

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 165 920 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää vankeinhoitolaitoksen työtoiminnan liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen enintään 5 700 000 euroa ja palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisiin perusteisiin määrättyjen vuokrien alentamiseen enintään 1 700 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon laitosten myymälöiden myyntitulot, Satakunnan vankilan toiminnan tulot, tulot mielen-

tilatutkimuksista sekä Vankeinhoidon koulutuskeskuksen tulot.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 2 000 000 euroa talousarvioesityksen 163 920 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2002 toisen lisätalousarvioesityksen mukaisesti vankimäärän noususta.

Perustelujen muutos päätösosan toisessa kappaleessa, koskien työtoiminnan hintatuen korottamista 550 000 eurolla talousarvioesityksen 5 150 000 euroon nähden, aiheutuu kiinteistöjen käyttö- ja kunnossapitomenojen

kohdentamista koskevan kirjanpitoimenettelyn oikaisusta.

Perustelujen muutos nettobudjetoinnin osalta päätösoosan kolmannessa kappaleessa, koskien Vankeinhoidon koulutuskeskuksen saamia korvauksia ammattikorkeakouluopetuksen antamisesta, laajennetaan koskemaan ao. koulutuskeskuksen muita tuloja.

2003 talousarvio	165 920 000
2002 talousarvio	163 130 000
2002 lisätalousarvio	1 450 000
2001 tilinpäätös	150 625 743

74. *Avolaitostyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 450 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 250 000 euroa talousarvioesityksen 5 200 000 euroon nähden vastaa vuoden 2002 toisessa lisätalousarvioesityksessä tehtyä lisäystä.

2003 talousarvio	5 450 000
2002 talousarvio	5 000 000
2002 lisätalousarvio	400 000
2001 tilinpäätös	420 470

60. (25.40, osa) Syyttäjälaitos

21. (25.40.21, osa) *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 28 863 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 60 000 euroa talousarvioesityksen 28 803 000 euroon nähden aiheutuu yhteys-

syyttäjän palkkaamisesta Venäjälle 1.7.2003 lukien.

2003 talousarvio	28 863 000
2002 talousarvio	28 000 000
2001 tilinpäätös	27 110 711

Pääluokka 26 SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sisäasiainministeriö

<p><i>21. Toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 20 166 000 euroa. Määrärahasta on varattu 100 000 euroa muihin kuin kuntajakolain (1196/1997) mukaisiin kuntajaotuksen muuttamista koskeviin selvityksiin.</p>	<p>tyksen momentin päätösoosan toiseksi kappaleeksi. Lisäys 100 000 euroa talousarvioesityksen 20 066 000 euroon nähden aiheutuu kuntaliitosten taloudellisia vaikutuksia koskevasta selvityshankkeesta.</p>								
<p><i>Selvitysosa:</i> Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toinen kappale lisätään talousarvioesi-</p>	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">2003 talousarvio</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">20 166 000</td> </tr> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">20 304 000</td> </tr> <tr> <td>2002 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">—</td> </tr> <tr> <td>2001 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">21 009 363</td> </tr> </table>	2003 talousarvio	20 166 000	2002 talousarvio	20 304 000	2002 lisätalousarvio	—	2001 tilinpäätös	21 009 363
2003 talousarvio	20 166 000								
2002 talousarvio	20 304 000								
2002 lisätalousarvio	—								
2001 tilinpäätös	21 009 363								

75. Poliisitoimi

<p><i>21. Toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) <i>Selvitysosa:</i> Talousarvioesityksessä on 15 500 000 euron tasokorotuksessa varattu 6 500 000 euroa poliisin palkkausjärjestelmän uudistamiseen. Mikäli palkkausjärjestelmän uudistaminen ei toteudu, määräraha varataan muihin virka- ja työehtosopimuksen aiheutta-</p>	<p>miin lisämenoihin, mikä otetaan huomioon esitettäessä vuonna 2003 määrärahoja niihin.</p>												
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">2003 talousarvio</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">516 487 000</td> </tr> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">501 837 000</td> </tr> <tr> <td>2001 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">521 782 619</td> </tr> </table>	2003 talousarvio	516 487 000	2002 talousarvio	501 837 000	2001 tilinpäätös	521 782 619	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">2003 talousarvio</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">516 487 000</td> </tr> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">501 837 000</td> </tr> <tr> <td>2001 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">521 782 619</td> </tr> </table>	2003 talousarvio	516 487 000	2002 talousarvio	501 837 000	2001 tilinpäätös	521 782 619
2003 talousarvio	516 487 000												
2002 talousarvio	501 837 000												
2001 tilinpäätös	521 782 619												
2003 talousarvio	516 487 000												
2002 talousarvio	501 837 000												
2001 tilinpäätös	521 782 619												

98. Alueiden kehittäminen

<p><i>43. Maakunnan kehittämisraha</i> (siirtomääräraha 3 v) Momentille myönnetään 18 900 000 euroa.</p>	<p>Määrärahaa saa käyttää lähinnä alueiden elinkeinotoiminnan omaehtoiseen kehittämiseen mukaan lukien osaamiskeskus- ja kaupunkipoliittiset toimenpiteet. Määrärahaa saa käyttää myös maakunnan kehittämisrahasta ra-</p>
--	--

hoitettavien ohjelmien ja hankkeiden toteuttamiseen tarvittavan enintään 24 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kaksi ensimmäistä kappaletta.

Lisäys 400 000 euroa talousarvioesityksen 18 500 000 euroon nähden ja momentilta palkattavan neljän henkilötyövuoden lisäys ta-

lousarvioesityksen 20 henkilötyövuoteen nähden aiheutuvat Kainuun hallintokokeilusta.

2003 talousarvio	18 900 000
2002 talousarvio	16 591 000
2002 lisätalousarvio	—
2001 tilinpäätös	8 829 866

Pääluokka 27
PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Puolustusvoimat

16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Tilausvaltuus	Valtuus milj. euroa	Myönnetty milj. euroa	Myönnetään euroa
07. Valmiusyhtymien varustaminen	1 034,0	530,2	120 371 252
11. Tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmien hankkiminen	448,2	166,0	101 753 698
12. Ilmapuolustuksen tukeutumisen ja toimintamahdollisuuksien turvaaminen	193,4	77,7	27 751 008
13. Merivoimien uudistaminen	333,9	111,8	84 093 963
14. Helikopterien huolto- ja tukeutumisjärjestelmien kehittäminen	180,1	10,4	18 332 484
15. Pääkaupunkiseudun puolustuksen kehittäminen	218,6	24,3	37 800 000
16. Puolustusvoimien tekninen tutkimus ja tuotekehitys	151,3	16,8	25 200 000
17. Valmiusyhtymien varustamisen täydentäminen	588,7	-	39 400 000
18. Suomen sotataloudellisen valmiuden kehittäminen	168,0	-	-
Yhteensä			454 702 405

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat on kohdennettu talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteella.

Selvitysosa: Päätösosaan lisätään kohdentamista koskeva kappale talousarvioesityksen momentin päätösosan kuudenneksi kappaleeksi.

Kyseinen perustelujen täydennys aiheuttaa talousarvioesityksen menojen ja tulojen kohdentamismääräyksistä.

Lisäksi tilausvaltuuksia koskevaa taulukkoa on korjattu vuoden 2002 toiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyvien muutosten johdosta.

2003 talousarvio	519 000 000
2002 talousarvio	515 496 000
2002 lisätalousarvio	1 200 000
2001 tilinpäätös	573 184 453

21. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat on kohdennettu talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteella.

Selvitysosa: Päätösosaan lisätään kohdentamista koskeva kappale talousarviesityksen momentin päätösosan kolmanneksi kappaleeksi. Nykyinen kolmas kappale siirtyy neljänneksi kappaleeksi.

Kyseinen perustelujen täydennys aiheutuu talousarviesityksen menojen ja tulojen kohdentamismääräyksistä.

2003 talousarvio	1 203 260 000
2002 talousarvio	1 130 789 000
2002 lisätalousarvio	435 000
2001 tilinpäätös	1 026 213 602

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta

22. Rauhanturvaamistoiminnan kalusto- ja hallintomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 51 556 000 euroa.

Kansainvälisen kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelman määrärahat on kohdennettu talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi menoon sitoutumisen perusteella.

Käyttösuunnitelma:	e
01. Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 865 000
02. YKSO:n menot (UNFICYP-operaatio)	36 000
03. Etiopia-Eritrean osaston menot (UNMEE-operaatio)	7 755 000
04. SOBH:n menot (SFOR-operaatio)	2 670 000
05. Suomen Kosovon pataljoonan menot (KFOR-operaatio)	16 062 000
06. Yhteiset menot	905 000
07. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	16 000 000
10. SOAF:n menot (ISAF-operaatio)	3 709 000
20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen sekä mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin	1 554 000
Yhteensä	51 556 000

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarviesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosaan lisätään neljänneksi kappaleeksi menojen kohdentamista koskeva kappale ja käyttösuunnitelmaa on korjattu momentille esitetyistä muutoksista johtuen.

Lisäys talousarviesityksen 44 103 000 euron nähden on 7 453 000 euroa, missä on otettu huomioon 7 729 000 euroa UNMEE-operaation laajentumisesta aiheutuvana määrärahan lisäyksenä ja 276 000 euroa Suomen CIMIC-osaston kotiuttamisesta SFOR-operaatiosta aiheutuvana määrärahan vähennyksenä.

Lisäksi suomalaisten rauhanturvaamisjoukkojen yhteisvahvuus Kosovossa KFOR-operaatiassa, Bosnia-Hertsegovinassa SFOR-operaatiassa, Kyproksella UNFICYP-operaatiassa, Etiopia-Eritreassa UNMEE-operaatiassa ja Afganistanissa ISAF-operaatiassa on noin 900—1 100 sotilasta talousarviesityksen selvitysosassa mainitun 950—1 000 sijasta.

2003 talousarvio	51 556 000
2002 talousarvio	28 710 000
2002 lisätalousarvio	5 370 000
2001 tilinpäätös	7 317 421

Pääluokka 28 VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

07. Valtion maksamat eläkkeet ja korvaukset

05. Vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet sekä kuntoutustuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 789 440 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 8 000 000 euroa talousarvioesityksen 2 797 440 000 euroon nähden aiheutuu eläkeindeksien tarkistumisesta.

Lisäksi talousarvioesityksen momentin selvitysosassa mainitussa määrärahan käyttötarkoituksessa oleva kohta Valtion palveluksen perusteella myönnettyt eläkkeet, kuntoutustuet ja perhe-eläkkeet muutetaan 1 946 850 000 euroksi.

2003 talousarvio	2 789 440 000
2002 talousarvio	2 637 190 000
2001 tilinpäätös	2 512 402 621

39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 159 265 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 788 000 euroa talousarvioesityksen 160 053 000 euroon nähden aiheutuu tämän täydentävän esityksen tulojen, jotka ovat

perusteena Ahvenanmaan tasoitusmaksulle, pienenemisestä 175 243 000 eurolla.

2003 talousarvio	159 265 000
2002 talousarvio	158 700 000
2002 lisätalousarvio	1 605 000
2001 tilinpäätös	166 200 695

80. Hallinnon uudistaminen ja eräät henkilöstöhallinnon tukitoimenpiteet

60. Valtion maksu koulutusrahastosta johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää koulutusrahastosta annetun lain 13 §:n mukaisen valtion maksun maksamiseen koulutusrahastolle.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 395 000 euroa talousarvioesityksen 645 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että hallitus on antanut talousarvioesitykseen liittyvät esitykset uudeksi työttömyysturvalaiksi (HE 115/2002) ja laiksi koulutusrahastosta (HE 219/2002). Esitysten mukaan eroraha ja aikuiskoulutuslisä sellaisenaan lakkautetaan ja liitetään osaksi työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa. Ehdotusten mukaan koulutus- ja erorahasto muuttuu koulutusrahastoksi, joka toimeenpanisi koulutus- ja erorahaston jo nyt käsittelemän aikuiskoulutustuen ja näyttötutkinnon perusteella maksettavan ammattitutkintostipendin. Uudistuksena koulutusrahastolle siirrettäisiin vuoden 2003 alusta myös valtion virkamiesten kertaluontoisena suoritettavat ammattitutkintostipendit, jotka vuoden 2002 loppuun asti myöntää Valtiokonttori. Valtio vastaisi edelleen niiden rahoituksesta maksamalla koulutusrahastolle etuuksia vastaavan menon.

Lisäksi momentin selvitysosa muuttuu seuraavaksi:

Momentin nimike on muutettu. Valtio suorittaa palveluksessaan olevan henkilöstönsä osal-

ta koulutusrahastolle sen tilinpäätöksessä vahvistetut valtion henkilöstölle myönnettyistä ammattitutkintostipendeistä aiheutuvat kustannukset rahastolle.

Määrärahan mitoituksessa on otettu vähennyksenä huomioon koulutus- ja erorahastolle valtion työsuhteisten erorahoista, aikuiskoulutuslisistä ja ammattikoulutusrahoista aiheutuneiden menojen lakkaaminen, kuitenkin huomioden, että vuoden 2002 loppuun mennessä syntyneen oikeuden perusteella erorahaa voi hakea vuoden 2004 loppuun, mistä aiheutuvat menot valtio korvaa todellisten kustannusten perusteella. Määrärahan mitoituksessa on lisäksi otettu huomioon valtion rahoitettava valtion virkamiesten ammattitutkintostipendin arvioitu määrä, joka edellä mainitulla lailla siirtyy Valtiokonttorilta virkamiehille suoritettavista etuuksista koulutusrahaston suoritettavaksi.

Koulutusrahastolle vuonna 2003 suoritettavan maksun arvioidaan olevan 250 000 euroa.

2003 talousarvio	250 000
2002 talousarvio	588 000
2001 tilinpäätös	603 910

81. Eräät hallinnonaloittain jakamattomat menot

(23.) *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Selvitysosa: Talousarvioesityksen momentin selvitysosan toiseksi ja kolmanneksi kappaleeksi lisätään seuraava teksti:

Talousarvioesitykseen sisältyvien hallinnonaloittaisten arvonlisäveromenomäärärahojen perustelujen mukaan määrärahaa saa käyttää muiden kuin erikseen arvonlisäverovelvollisten hallinnonalan virastojen ja laitosten tavaroiden ja palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen. Vuoden 2003 arvi-

oidun määrärahatarpeen jakautuminen hallinnonaloille on arvioitu vuoden 2002 toteutuneiden tietojen perusteella.

Useamman hallinnonalan käyttöön tarkoitettuihin määrärahoihin liittyvät arvonlisäverot kohdennetaan sille hallinnonalalle, jolle määrärahat on budjetoitu.

2002 talousarvio	820 000 000
2001 tilinpäätös	750 808 365

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Opetusministeriön hallinnonalalla myönnettävät valtionosuudet ja -avustukset budjetoidaan vuonna 2003 myöntöpäätöksen perusteella poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä. Valtuusmenettelyn piiriin kuuluvat valtionosuudet ja -avustukset budjetoidaan kuitenkin maksuperusteisesti.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen pääluokkaperusteluksi. Lisäys aiheutuu siitä, että opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet kohdennetaan sen vuoden menoksi, jolle vahvistettujen yksikköhintojen perusteella myönnettävästä valtionosuudesta on lain mukaan kysymys. Myös valtionavustukset kohdennetaan myöntöpäätösperusteella riippumatta siitä, perustuuko niiden myöntäminen valtionosuus- vai avustuslainsäädäntöön.

20. Ammattikorkeakouluopetus

30. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 329 594 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 317 594 000 euroon nähden on 12 000 000 euroa, josta 10 804 000 euroa aiheutuu opetus- ja kirjasto-toimen yksikköhintojen keskimääräisten euromäärien tarkentumisesta ja 1 196 000 euroa

opiskelijamäärien tarkentumisesta. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesti valtioneuvosto on 26.9.2002 antanut asetuksen valtionosuuden perusteena käytettävien opetus- ja kirjastotoimen yksikköhintojen keskimääräisistä euromääristä vuonna 2003 (803/2002).

2003 talousarvio	329 594 000
2002 talousarvio	319 846 000
2001 tilinpäätös	289 129 433

40. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 736 334 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 47 202 000 euroa talousarvioesityksen 1 689 132 000 euroon nähden aiheutuu

momentin 29.20.30 perusteluissa mainitusta asetuksesta.	2003 talousarvio	1 736 334 000
	2002 talousarvio	1 592 549 000
	2002 lisätalousarvio	3 609 000
	2001 tilinpäätös	1 449 562 746

60. Ammatillinen koulutus

30. *Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 410 078 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 7 564 000 euroa talousarvioesityksen 417 642 000 euroon nähden aiheutuu momentin 29.20.30 perusteluissa mainitusta asetuksesta.

2003 talousarvio	410 078 000
2002 talousarvio	374 028 000
2001 tilinpäätös	327 166 249

69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

30. *Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 72 772 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 526 000 euroa talousarvioesityksen 73 298 000 euroon nähden aiheutuu momentin 29.20.30 perusteluissa mainitusta asetuksesta.

2003 talousarvio	72 772 000
2002 talousarvio	72 008 000
2001 tilinpäätös	65 859 351

31. (29.69.31 ja 32) *Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 100 509 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 654 000 euroa talousarvioesityksen 102 163 000 euroon nähden aiheutuu

momentin 29.20.30 perusteluissa mainitusta asetuksesta.

2003 talousarvio	100 509 000
2002 talousarvio	120 556 000
2002 lisätalousarvio	-2 400 000
2001 tilinpäätös	78 945 402

50. *Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 43 867 000 euroa

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 072 000 euroa talousarvioesityksen 44 939 000 euroon nähden aiheutuu yksikköhinnan tarkentumisesta.

2003 talousarvio	43 867 000
2002 talousarvio	44 045 000
2001 tilinpäätös	43 539 079

55. *Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 12 092 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 377 000 euroa talousarvioesityksen 12 469 000 euroon nähden aiheutuu yksikköhinnan tarkentumisesta.

2003 talousarvio	12 092 000
2002 talousarvio	12 135 000
2001 tilinpäätös	11 487 917

56. *Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 820 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 38 000 euroa talousarvioesityksen 3 782 000 euroon nähden aiheutuu momentin 29.20.30 perusteluissa mainitusta asetuksesta.

2003 talousarvio	3 820 000
2002 talousarvio	3 474 000
2001 tilinpäätös	2 953 448

88. Tiede

50. *Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 77 649 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 486 000 euroa talousarvioesityksen 76 163 000 euroon nähden aiheutuu yhteisrahoitteisesta pohjoismaisesta huippuyksikköohjelmasta, jota Suomen Akatemia hallinnoi.

Selvitysosan viimeinen virke muutetaan muotoon "Määrärahaan sisältyy 1 822 000 euroa yhteisrahoitteisten tutkimushankkeiden rahoitukseen, mitä vastaavat tulot kertyvät momentille 12.29.99."

2003 talousarvio	77 649 000
2002 talousarvio	59 701 000
2001 tilinpäätös	52 558 727

53. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat tieteen edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 72 618 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Akatemian rahoittamiin tutkimushankkeisiin ja ohjelmiin liittyviin palkkaus-, eläkemaksu- ja muihin kulutusmenoihin, laite- ja ohjelmistohankintojen menoihin sekä yleiskustannuksiin.

Määrärahasta saa käyttää 10 000 euroa Suomen teknologiapalkintosäätiön peruspääoman maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale talousarvioesityksen momentin päätösosan neljännen kappaleen ja päätösosan kolmas kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kuudenneksi kappaleeksi. Nykyinen kuudes kappale siirtyy seitsemänneksi kappaleeksi.

Vähennys 3 121 000 euroa talousarvioesityksen 75 739 000 euroon nähden aiheutuu momentin 12.29.88 tuloarvion pienentymisestä.

2003 talousarvio	72 618 000
2002 talousarvio	76 189 000
2001 tilinpäätös	75 927 147

90. Taide ja kulttuuri

30. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 30 053 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 13 642 000 euroon nähden on 16 411 000 euroa, josta 14 260 000 euroa aiheutuu momentin 29.90.52 perusteluihin viitaten veikkauvoittovarojen kertymän jäämisestä arvioitua pienemmäksi ja 2 151 000 euroa momentin 29.20.30 perusteissa mainitusta asetuksesta.

2003 talousarvio	30 053 000
2002 talousarvio	8 598 000
2002 lisätalousarvio	306 000
2001 tilinpäätös	15 467 739

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 970 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 33 000 euroa talousarvioesityksen 5 003 000 euroon nähden aiheutuu yksikköhinnan tarkentumisesta.

2003 talousarvio	4 970 000
2002 talousarvio	5 003 000
2001 tilinpäätös	4 212 603

32. Valtionosuudet ja -avustukset museoille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 969 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 46 000 euroa talousarvioesityksen 2 015 000 euroon nähden aiheutuu yksikköhinnan tarkentumisesta.

2003 talousarvio	1 969 000
2002 talousarvio	2 015 000
2001 tilinpäätös	1 887 741

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 198 971 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 19 930 000 euroa talousarvioesityksen 218 901 000 euroon nähden aiheutuu momentin 12.29.88 tuloarvion pienentymisestä. Vähennyksestä 14 260 000 euroa kohdistuu momentin selvitysosien taulukossa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin kirjastoille ja 5 670 000 euroa määrärahan muihin kohteisiin.

Selvitysosien taulukon seitsemänneksi viimeisen rivin otsikko "Säveltaiteen ja kuvittajien kirjastoapurahoihin" muutetaan muotoon "Säveltaiteen kirjastoapurahoihin".

2003 talousarvio	198 971 000
2002 talousarvio	218 635 000
2001 tilinpäätös	204 462 079

98. Liikuntatoimi

50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 79 795 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 3 430 000 euroa talousarvioesityksen 83 225 000 euroon nähden aiheutuu

momentin 12.29.88 tuloarvion pienentymisestä.

2003 talousarvio	79 795 000
2002 talousarvio	83 520 000
2001 tilinpäätös	80 694 364

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 412 000 euroa talousarvioesityksen 1 481 000 euroon nähden aiheutuu yksikköhinnan tarkentumisesta.

52. *Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 893 000 euroa.

2003 talousarvio	1 893 000
2002 talousarvio	1 039 000
2001 tilinpäätös	927 388

99. Nuorisotyö

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 316 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 39 000 euroa talousarvioesityksen 20 355 000 euroon nähden aiheutuu momentin 12.29.88 tuloarvion pienentymisestä.

2003 talousarvio	20 316 000
2002 talousarvio	20 368 000
2001 tilinpäätös	20 321 745

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Maa- ja metsätalousministeriö

49. Turkistarhaukselle aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 930 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää saastuneen rehun johdosta vuonna 2002 kuolleista ketuista ja minkeistä turkistarhaajille aiheutuneiden tulonmenetysten osittaiseksi korvaamiseksi valtioneuvoston asetuksella tarkemmin määrättävin perustein.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Clostridium botulinum -bakteerin saastuttama rehu on aiheuttanut Pohjanmaalla noin sadalla turkistarhalla arviolta 50 000 ketun tai minkin kuoleman. Viranomaistarkastuksissa ei ole todettu merkittäviä puutteita rehua toimitaneen tehtaan toiminnassa. Joidenkin rehun raaka-aine-erien laadussa puutteita on sen sijaan havaittu, mutta botuliinimyrkytyksen tarkkaa alkuperää ei ole pystytty selvittämään.

Alustavan arvion mukaan kokonaisvahingot turkistarhaajille ovat noin 6 500 000 euroa, josta noin 4 180 000 euroa aiheutuu menetetyistä nahkojen myyntituloista ja noin 2 320 000 euroa mm. menetettyjen siitoseläinten jalostusarvosta, mahdollisista tuotantosei-sokeista ja seuraavan kauden pentutuotoksen vähentymisestä johtuvista tulonmenetyksistä.

Rehutehtaalle aiheutuu kustannuksia kuolleiden eläinten ja saastuneen rehun hävittämistä.

Rehulain (396/1998) 22 §:n mukaan rehun valmistaja on velvollinen korvaamaan virheellisestä rehusta käyttäjälle aiheutuneet vahingot. Vahinkojen suuruuden vuoksi rehutehtaan maksukyky ei riitä rehulain velvoittamien korvausten maksamiseen. Koska myrkytystapaus vaarantaa alueen turkistarhauselinkeinojen jatkuvuuden, on perusteltua korvata osa turkistarhaajille aiheutuneista vahingoista valtion varoista.

Turkistarhaajille aiheutuneet noin 4 180 000 euron vahingot myymättä jääneistä nahoista on suunniteltu korvattavan siten, että rehutehtaan suorat korvaukset turkistarhaajille ovat 500 000 euroa, rehutehtaan vastuuvakuutuksen korvaus noin 500 000 euroa ja turkistarhaajien oman katastrofiapurenkaan korvaus 250 000 euroa, jolloin valtion osuudeksi menetettyjen nahkojen myyntitulojen vuoksi turkistarhaajille maksettavista korvauksista jää 2 930 000 euroa. Valtion korvauksia maksetaan, jos EY:n komissio hyväksyy niiden maksamisen.

2003 talousarvio

2 930 000

31. Metsätalouden edistäminen ja valvonta

45. *Metsäluonnon hoidon edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 405 000 euroa.

Lisäksi määrärahasta on varattu 200 000 euroa luonnonarvokaupan pilottihankkeiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen

momentin päätösoosan kolmanneksi kappaleeksi.

Lisäys 200 000 euroa talousarvioesityksen 4 205 000 euroon nähden aiheutuu valtioneuvoston 23.10.2002 tekemän periaatepäätöksen toimintaohjelmasta Etelä-Suomen, Oulun läänin länsiosan ja Lapin läänin lounaisosan metsien monimuotoisuuden turvaamiseksi.

2003 talousarvio	4 405 000
2002 talousarvio	4 205 000
2001 tilinpäätös	4 204 698

33. Metsähallitus

Selvitysosa: Talousarvioesityksen lukuperustelujen selvitysosassa mainittu Metsähallituksen tulostavoite muutetaan 63,2 milj. euroksi.

Vähennys 1 milj. euroa talousarvioesityksen 64,2 milj. euroon nähden aiheutuu siitä, että valtioneuvosto teki 23.10.2002 periaatepäätöksen toimintaohjelmasta Etelä-Suomen, Oulun läänin länsiosan ja Lapin läänin lounaisosan metsien monimuotoisuuden turvaamiseksi. Periaatepäätöksen mukaisesti Metsähallituksen metsätalouden tulosalueen liiketoiminnalla rahoitetaan metsätalouden työvoimakustannuksina luonnonsuojelualueiden ennallistamista ja hoitoa 1,2 milj. eurolla vuonna 2003. Tästä ja toisaalta menettelystä aiheutuvista 0,2 milj. euron lomautuskustannusten säästöistä johtuen tulostavoitetta on vähennetty 1 milj. eurolla.

Lisäksi Metsähallituksen kehitystä kuvaava tunnuslukutaulukko korvataan oheisella taulukolla:

Metsähallituksen kehitystä kuvaava tunnuslukutaulukko:

	2001 toteutuma ¹⁾	2002 ennakoitu	2003 arvio
Liikevaihto, milj. e	224,8	231,4	236,8
— muutos, %	2,1	2,9	2,3
Liikevoitto, milj. e	73,1	68,5	69,4
— liikevaihdosta, %	32,5	29,6	29,3
Voitto, milj. e	66,9	62,3	63,2
— liikevaihdosta, %	29,8	26,9	26,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,1	8,1	8,3
Investoinnit liikevaihdosta, %	13	13	12
Omavaraisuusaste, %	98	99	99
Henkilöstö keskimäärin, htv	1 921	2 000	2 000

¹⁾ Arvioluvuissa ei mukana tytäryrityksiä.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Ajoneuvohallintokeskus

<p><i>21. Toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 762 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.</p> <p>Vähennys 2 015 000 euroa talousarvioesityksen 9 777 000 euroon nähden aiheutuu verotustehtävien kulujen pienenemisestä verosovelluksen käyttöönoton siirtymisestä vuodelta eteenpäin.</p> <p>Lisäksi menoihin sisältyvän Palko-investoinnin 26 500 000 euron hankkeesta, missä on</p>	<p>1 000 000 euron lisäys talousarvioesityksen lukuperustelujen selvitysosassa mainittuun 25 500 000 euroon nähden, arvioidaan aiheutuvan vuonna 2003 menoja 7 190 000 euroa, 4 047 000 euroa vuonna 2004 ja 553 000 euroa vuonna 2005. Vuoden 2002 loppuun mennessä ko. hankkeesta on aiheutuva menoja 14 710 000 euroa.</p>		
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2003 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">7 762 000</td> </tr> </table>	2003 talousarvio	7 762 000
2003 talousarvio	7 762 000		

32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen

<p><i>50. Lästimaksuista suoritettavat avustukset</i> (arviomääräraha) Momentille myönnetään 782 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.</p> <p>Lisäys 109 000 euroa talousarvioesityksen 673 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2002</p>	<p>kerättyjen lästimaksujen toteutuman arvioitua suuremmasta määrästä.</p> <p>Vastaava tulojen lisäys on merkitty momentille 11.19.02.</p>						
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2003 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">782 000</td> </tr> <tr> <td>2002 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">673 000</td> </tr> <tr> <td>2001 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">655 022</td> </tr> </table>	2003 talousarvio	782 000	2002 talousarvio	673 000	2001 tilinpäätös	655 022
2003 talousarvio	782 000						
2002 talousarvio	673 000						
2001 tilinpäätös	655 022						

40. Ratahallintokeskus

<p><i>78. Eräät ratahankkeet</i> (arviomääräraha) Momentille myönnetään 106 900 000 euroa.</p>	<p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.</p>
--	---

Vähennys 8 000 000 euroa talousarvioesityksen 114 900 000 euroon nähden aiheutuu Oulu—Iisalmi/Vartius, sähköistys -hankkeen

etenemisaikataulun tarkentumisesta. Hankkeen sopimusvaltuus ei muutu.

Lisäksi talousarvioesityksen momentin selvitysosa muutetaan seuraavaksi:

Hanke-erittely:

	Valmis	Sopimus- valtuus milj. e	Määrärahaa käytetty milj. e	Määräraha v. 2003 milj. e	Rahoitustarve myöhemmin milj. e
KESKENERÄISET HANKEET					
Oulu—Iisalmi/Vartius, sähköistys	2006	70,6	4,0	7,0	59,6
Tikkurila—Kerava, 4. raide	2004	40,4	13,7	19,9	6,8
Kerava—Lahti, oikorata	2006	331,0	18,2	80,0	238,4
Yhteensä		442,0	35,9	106,9	304,8

Hankkeista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja vuonna 2004 noin 116,5 milj. euroa, vuonna 2005 noin 97,2 milj. euroa ja vuonna 2006 noin 91,1 milj. euroa.

2003 talousarvio	106 900 000
2002 talousarvio	30 300 000
2001 tilinpäätös	7 904 833

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää valtionenemmistöisten osakeyhtiöiden ja valtion liikelaitosten omistajajärjestelyistä, osakkeiden hankinnasta ja myynnistä sekä yhtiöomaisuuden hoidosta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden ko. kappaletta on korjattu vuoden 2002 toiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyvän muutoksen johdosta siten, että siihen on lisätty "sekä yhtiöomaisuuden hoidosta".

2003 talousarvio	505 000
2002 talousarvio	505 000
2002 lisätalousarvio	5 000 000
2001 tilinpäätös	531 810 223

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Hallinto

22. Työvoima- ja elinkeinokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon maksullisen toiminnan tulot.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan neljännen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden ko. kappaleesta on poistettu sana "kehittämispalvelun".

Tuloina otetaan huomioon myös muita kuin kehittämispalveluista aiheutuvia tuloja.

2003 talousarvio	68 797 000
2002 talousarvio	68 555 000
2001 tilinpäätös	66 530 603

20. Teknologiapoliittikka

28. Hanke- ja ohjelmatoiminnan selvitys- ja kehittämismenot (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahasta saa käyttää enintään 10 000 euroa perustettavan Suomalaisen Teknologia-palkintosäätiön peruspääoman maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmanneksi kappaleeksi.

Talousarvioesitykseen nähden päätösosan täsmennys laajentaa momentin käyttötarkoitusta.

Tarkoituksena on perustaa säätiö, joka huolehtii kansainvälisen teknologiapalkinnon haku- ja arviointimenettelystä sekä palkinnon jakamisesta.

2003 talousarvio	11 996 000
2002 talousarvio	11 996 000
2001 tilinpäätös	10 091 276

30. Yrityspoliittikka

45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 483 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen	2003 talousarvio	17 483 000
16 483 000 euroon nähden aiheutuu vuoden	2002 talousarvio	16 147 000
2002 ensimmäisessä lisätalousarviossa tehdys-	2002 lisätalousarvio	—
tä valtuuden muutoksesta.	2001 tilinpäätös	13 086 040

50. Kansainvälistymispolitiikka

40. Toimialakohtainen yritysten kansainvälistyminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 18 273 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yritysryhmien yhdessä toteuttamiin vientiä ja kansainvälistymistä edistäviin sekä yritysten kansainvälistä kilpailukykyä kehittäviin yhteishankkeisiin, joihin voivat osallistua Suomessa rekisteröidyt eri toimialojen teollista tuotantoa harjoittavat yritykset sekä palvelualojen yritykset. Toimialakohtaisten hankkeiden toteuttajina on yhteisöjä, toimialaliittoja ja yrityksiä.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälistymisen uusien kumppanuusohjelmien pilottivaiheen kuluihin. Kumppanuusohjelmiin voi osallistua vain pieniä yrityksiä. Määrärahaa saa käyttää myös PuuEurooppa -hankkeen yritysten kansainvälistymistä ja ulkomaista markkinointia tukeviin toimiin, joihin osallistuu yrityksiä. Valtionavustuslakia (688/2001) sovelletaan yleislakina toimialakohtaista yritysten kansainvälistymistukea myönnettäessä. Tuen myöntämisen yleisistä ehdoista on annettu valtioneuvoston asetus (1155/2001).

Avustuksia voidaan myöntää korkeammin prosenttiosuuksin valtakunnallisiin ja alueellisesti merkittäviin hankkeisiin, joihin ei osallistunut yrityksiä tai joiden kulut ovat vaikeasti yritysکوhtaisesti kohdennettavissa tai jos tapahtuman hyödyn katsotaan koituvan laajalle yritysjoukolle tai hanke on luonteeltaan poikkeava ja riskialtis.

Uusia avustuksia saa vuonna 2003 myöntää 17 238 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Talousarvioesityksen momentin päätösosan neljäs kappale poistetaan, koska esitys on tarpeeton, sillä näyttelyyn ei tultane osallistumaan. Lisäksi nykyiset viides ja kuudes kappale siirtyvät neljänneksi ja viidenneksi kappaleeksi.

2003 talousarvio	18 273 000
2002 talousarvio	17 500 000
2001 tilinpäätös	17 414 075

60. Energiapolitiikka

40. Energiatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 24 500 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 5 300 000 euroa talousarvioesityksen 19 200 000 euroon nähden aiheutuu lähinnä vuoden 2002 ensimmäisessä lisätalousarviossa

ja toisessa lisätalousarvioesityksessä tehdyistä valtuuden muutoksista.

2003 talousarvio	24 500 000
2002 talousarvio	16 146 000
2002 lisätalousarvio	480 000
2001 tilinpäätös	17 359 787

70. Omistajapolitiikka

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää niiden osakkeiden merkintähinnan maksamiseen, joita valtio merkitsee valtionyhtiöiden tai valtion osakkuusyhtiöiden osakeannissa. Määrärahaa saa käyttää myös muista tarpeellisista osakejärjestelyistä aiheutuvien menojen maksamiseen sekä valtionyhtiöiden yksityistämiseen, omistajaohjaukseen ja yhtiöomaisuuden hoitoon liittyvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää vaihtovelkakirjalainojen merkintähinnan maksamiseen. Vaihtovelkakirjalaina saadaan merkitä vakuutta vaatimatta.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden päätösosan käyttötarkoitusta laajennetaan lisäämällä kappaleen ensimmäiseen virkkeeseen teksti: "tai valtion osakkuusyhtiöiden" ja toiseen virkkeeseen teksti: "ja yhtiöomaisuuden hoitoon".

Esitetyt lisäykset johtuvat momentilta rahoitettavan toiminnan luonteesta ja ne ovat jo vuoden 2002 toisessa lisätalousarvioesityksessä.

2003 talousarvio	1 382 000
2002 talousarvio	1 382 000
2001 tilinpäätös	19 341 612

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

15. Perhekustannusten tasaus

53. *Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 4 §:n 2 momentin mukaisen hoitorahan ja 5 §:n 1 momentin mukaisen hoitolisän maksamiseen niille EU- tai ETA-kansalaisille, joille EY:n tuomioistuimen päätöksen (C-333/00) mukaan syntyy oikeus kyseisiin etuuksiin muussa EU- tai ETA-maassa tosiasiallisesti asuvien lasten osalta.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

EY-tuomioistuimen tekemän päätöksen mukaan suomalaista lasten kotihoidon tukea mak-

setaan myös sellaisten Suomesta lähetettyjen ja muiden palkattujen työntekijöiden perheille, joiden lapset muuttavat huoltajansa mukana toiseen EU- tai ETA-maahan, ja jotka pysyvät Suomen sosiaaliturvan piirissä. Samoin oikeus kyseisiin etuuksiin syntyy huoltajalle, joka toisesta EU- tai ETA-maasta muuttaa Suomeen työskentelemään ja siten siirtyy Suomen sosiaaliturvan piiriin riippumatta siitä, jäävätkö lapset asumaan toiseen EU- tai ETA-maahan. Tukea arvioidaan maksettavan noin 350 lapsesta vuonna 2003. Lisäksi määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon vuonna 2003 takautuvasti vuodelta 2002 maksettavat tuet.

2003 talousarvio

2 200 000

17. Työttömyysturva

50. *Valtionosuus työttömyyskassoille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 574 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää työttömyysturvasta annetun lain, työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998), työttömyyskassalain (603/1984), vuorotteluvapaakokeilusta annetun lain (1663/1995) ja vuorotteluvapaa-

lain (/2002) mukaisen valtionosuuden maksamiseen työttömyyskassoille.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 20 000 000 euroa talousarvioesityksen 594 000 000 euroon nähden aiheutuu päivärahamenoarvion alenemisesta.

Lisäksi talousarvioesitykseen nähden päätösosan toiseen kappaleeseen on lisätty teksti: ”ja vuorotteluvapaalain (/2002)”.

2003 talousarvio	574 000 000
2002 talousarvio	589 000 000
2001 tilinpäätös	501 020 187

51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 97 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää työttömyysturvasta annetun lain mukaisen peruspäivärahan ja siihen liittyvän lapsikorotuksen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös vuorotteluvapaakokeilusta annetun lain (1663/1995) ja vuorotteluvapaalain (/2002) mukaisen val-

tionosuuden maksamiseen Kansaneläkelaitokselle.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 8 000 000 euroa talousarvioesityksen 89 000 000 euroon nähden aiheutuu palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuna tilitettävän määrän alenemisesta.

Lisäksi talousarvioesitykseen nähden päätösosan toiseen kappaleeseen on lisätty teksti: ”ja vuorotteluvapaalain (/2002)”.

2003 talousarvio	97 000 000
2002 talousarvio	66 000 000
2001 tilinpäätös	29 769 263

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 691 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 7 900 000 euroa talousarvioesityksen 683 100 000 euroon nähden aiheutuu jäljempänä mainitun lainsäädännön muutoksen lykkäytymisestä sekä sairausvakuutuksen menojen tuloarvioiden tarkentumisesta.

Eduskunnalle oli tarkoitus antaa hallituksen esitys ulkomailla olevien ja eräiden muiden

henkilöiden sosiaaliturvan rahoitusta koskevan lainsäädännön muuttamisesta siten, että se olisi tullut voimaan 1.1.2003 lukien. Lainsäädännön muutos on kuitenkin ehdotettu tulemaan voimaan vasta 1.1.2004 lukien. Tämän johdosta talousarvioesityksen selvitysosan kolmas kappale ei enää pidä paikkansa.

2003 talousarvio	691 000 000
2002 talousarvio	695 500 000
2001 tilinpäätös	529 059 848

19. Eläkevakuutus

51. Valtion osuus maatalousyrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 407 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 6 000 000 euroa talousarvioesityksen 413 000 000 euroon nähden aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta.

2003 talousarvio	407 000 000
2002 talousarvio	399 000 000
2001 tilinpäätös	383 140 076

52. Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 63 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 8 000 000 euroa talousarvioesityksen 55 000 000 euroon nähden aiheutuu meno- ja vakuutusmaksutuottoarvion tarkentumisesta.

2003 talousarvio	63 000 000
2002 talousarvio	55 000 000
2001 tilinpäätös	52 306 445

60. *Valtion osuus kansaneläkeläistä johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 1 000 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 7 000 000 euroa talousarvioesityksen 1 007 000 000 euroon nähden aiheutuu meno- ja tuloarvioiden tarkentumisesta.

Viitaten tämän täydentävän esityksen momentin 33.18.60 selvitysosassa mainittuun lainsäädännön muutokseen talousarvioesityksen selvitysosan viides kappale ei enää pidä paikkaansa.

2003 talousarvio	1 000 000 000
2002 talousarvio	998 575 000
2001 tilinpäätös	965 557 092

20. Tapaturmavakuutus

53. *Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 13 800 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 800 000 euroa talousarvioesityksen 13 000 000 euroon nähden aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.

2003 talousarvio	13 800 000
2002 talousarvio	12 500 000
2001 tilinpäätös	12 769 172

33. Eräät sosiaali- ja terveydenhuollon menot

32. *Valtionavustus kunnille syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 10 000 000 euroa talousarvioesityksen 5 000 000 euroon nähden on tarkoitettu syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin ja varhaiseen puuttumiseen lasten ja nuorten hyvinvointia koskevan valtioneuvoston selonteon mukaisesti.

2003 talousarvio	15 000 000
------------------	------------

Pääluokka 34 TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

05. Euroopan rakennerahastojen ohjelmien toteutus

62. *EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus työministeriön osalta* (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää Euroopan sosiaalirahastosta ja Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavien tavoiteohjelmien 1, 2 ja 3 sekä Equal-, Interreg- ja Urban-yhteisöaloitteiden ja pilottiprojektien hankkeiden valtion rahoitusosuuden maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös teknisen avun ja edellä mainittujen ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen yhdessä momenteilla 34.05.61 ja 26.98.61 olevien EU-osuuksien kanssa sekä EU:n ohjelmakauden 1995—1999 mukaisten sitoumusten maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan neljän-

nen kappaleen sallien talousarvioesitykseen nähden määrärahan käyttämisen ohjelmakaudelta 1995—1999 siirtyneiden maksujen suorittamiseen niille tuensaajille, joille on syntynyt laillinen oikeus maksun saamiseen valtiolta.

Talousarvioesitykseen nähden ko. kappaleen viimeiseen virkkeeseen on lisätty teksti: "sekä EU:n ohjelmakauden 1995—1999 mukaisten sitoumusten maksamiseen."

2003 talousarvio	90 026 000
2002 talousarvio	74 680 000
2002 lisätalousarvio	22 470 000
2001 tilinpäätös	40 268 163

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

52. *Työmarkkinatuki* (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993), kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) sekä maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (493/1999) perusteella maksettavan työmarkkinatuen ja ylläpitokorvausten maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää työmarkkinatuen maksamiseen työnantajalle, joka työllistää vähin-

tään 200 päivältä työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneen työmarkkinatukeen oikeutetun henkilön. Määrärahaa saa käyttää myös työharjoittelussa, työelämävalmennuksessa ja kotoutumistoimenpiteessä oleville aiheutuneiden tapaturmien korvaamiseen sekä näille otetun ryhmävastuuvakuutuksen sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden ko. kappaleen toisesta virkkeestä on poistettu teksti: “joka työllistää vähintään 200 päivää työttömänä olleen työmarkkinatukeen oikeutetun työttömän”, joka on korvattu tekstillä: “joka työllistää vähintään 200 päivältä työmarkkinatukea

työttömyyden perusteella saaneen työmarkkinatukeen oikeutetun henkilön”. Muutettu teksti vastaa työttömyysturvalaista annetun hallituksen esityksen (HE 115/2002) sanamuotoa.

2003 talousarvio	1 034 000 000
2002 talousarvio	1 025 346 000
2001 tilinpäätös	885 541 349

Pääluokka 35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöministeriö

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 369 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon EU:lta saatavat tulot.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin toiseksi kappaleeksi.

Vähennys 700 000 euroa talousarvioesityksen 23 069 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että siirto momentilta 35.99.(24) on talousarvioesityksessä esitetyn 3 306 000 euron sijasta

2 606 000 euroa. Lisäksi määrärahasta on tarkoitus käyttää talousarvioesityksen 3 854 000 euron sijasta 3 154 000 euroa kansainväliseen toimintaan.

Määrärahan muutos nettomäärärahaksi aiheutuu siitä, että Virossa toteutettavan, luonnonsuojeluun liittyvän EU:n Twinning-projektin kokonaistuloista arvioidaan saatavan 150 000 euroa vuonna 2003.

2003 talousarvio	22 369 000
2002 talousarvio	19 009 000
2001 tilinpäätös	18 479 480

10. Ympäristön suojeleminen

67. *Ympäristöyhteistyön edistäminen Suomen lähialueen maissa* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 441 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen lähialueilla, erityisesti Baltian maissa ja Luoteis-Venäjällä, toteutettaviin teknisen avun yhteistyöhankkeisiin. Teknisen avun pienimuotoisilla kehittämishankkeilla myötävaikutetaan ympäristönsuojelun korkean tason saavuttamiseen ja ympäristöhallinnon vahvistumiseen lähialueilla sekä edistetään Itämeren tilan parantamiseen tähtävien investointien ja kansainvälisten yhteisesti toimeenpantavien ympäristöohjelmien

toteutumista. Määrärahaa saa käyttää myös alueidenkäytön, luonnonsuojelun sekä asumisen ja rakentamisen kehittämishankkeiden tukemiseen lähialueilla.

Määrärahan käyttöä säätelee myös valtionavustuslaki (688/2001).

Määrärahaa saa lisäksi käyttää avustusten maksamiseen yrityksille ja yhteisöille suunniteltu- ja toimeenpanokustannuksiin Suomen lähialueilla toteutettavissa pienehköissä ympäristönsuojelun investointihankkeissa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys talousarvioesityksen 1 991 000 euroon nähden on 450 000 euroa, joka on siirtoa momentilta 35.99.(24) Suomen lähialueilla toteutettaviin alueidenkäytön, luonnonsuojelun sekä asumisen ja rakentamisen kehittämishankkeiden tukemiseen.

Lisäksi momentin käyttötarkoitusta laajennetaan lisäämällä päätösoosan toisen kappaleen viimeiseksi virkkeeksi teksti: "Määrärahaa saa käyttää myös alueidenkäytön, luonnonsuoje-

lun sekä asumisen ja rakentamisen kehittämishankkeiden tukemiseen lähialueilla." ja neljänteen kappaleeseen sana: "ympäristönsuojelun".

2003 talousarvio	2 441 000
2002 talousarvio	2 018 000
2001 tilinpäätös	2 186 443

20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnonsuojelu

Metsien ja soiden ennallistamista ja perinnebiotooppien hoitoa jatketaan laadittujen tarveselvitysten pohjalta sekä seurataan toimenpiteiden vaikuttavuutta. Tehostetaan erityisesti metsien ennallistamista ja metsikköittäisten perustietojen keruuta eteläisen Suomen luonnonsuojelualueilla Etelä-Suomen, Oulun läänin länsiosan ja Lapin läänin lounaisosan metsien suojelun toimintaohjelman mukaisesti.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen luvun perustelujen päätösoosan toisen kappaleen.

22. Luonnonsuojelualueiden hoito ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 17 867 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 500 000 euroa talousarvioesityksen 16 367 000 euroon nähden aiheutuu valtioneuvoston 23.10.2002 tekemässä periaatepäätöksessä sovitusta toimintaohjelmasta Etelä-Suomen, Oulun läänin länsiosan ja Lapin läänin lounaisosan metsien monimuotoisuuden turvaamiseksi.

2003 talousarvio	17 867 000
2002 talousarvio	15 335 000
2001 tilinpäätös	13 969 353

63. Eräät luonnonsuojeluun liittyvät korvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvausten maksamiseen maanomistajille tai erityisen oikeuden haltijoille luonnonsuojelulain 24, 25, 29 ja

47 §:n mukaisten päätösten tai sopimusten aiheuttamista taloudellisista menetyksistä. Määrärahaa saa käyttää Natura 2000 -verkoston toteuttamisesta aiheutuviin luonnonsuojelulain 53 §:n, maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n sekä yksityistielain 7 a §:n mukaan valtiolle määrättyjen korvausten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää maa-aineslain 8 ja 26 §:n mukaisesti suojelusta aiheutuvien korvausten maksamiseen. Tämän lisäksi määrärahaa saa käyttää luonnonsuojelulain 55 §:n 2 momentin mukaisiin haitankorvauksiin sekä metsien suojeluun liittyvään luonnonarvokaupan pilottihankkeen toteuttamiseen. Mahdollisten korvaustoimitusten kulut katetaan myös määrärahasta.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen ja toisen kappaleen, johon on lisätty luonnonarvokaupan pilottihanke.

Lisäys 200 000 euroa talousarvioesityksen 9 000 000 euroon nähden sekä käyttöperusteiden laajennus aiheutuvat valtioneuvoston 23.10.2002 tekemässä periaatepäätöksessä sovitusta toimintaohjelmasta Etelä-Suomen, Ou-

lun läänin länsiosan ja Lapin läänin lounais-	2003 talousarvio	9 200 000
osan metsien monimuotoisuuden turvaamiseksi.	2002 talousarvio	15 405 000
	2001 tilinpäätös	11 604 967

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

22. *Kehittäminen ja suunnittelu* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 11 210 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 300 000 euroa talousarvioesityksen 9 910 000 euroon nähden aiheutuu valtioneuvoston 23.10.2002 tekemässä periaatepäätöksessä sovitusta toimintaohjelmasta Etelä-Suomen, Oulun läänin länsiosan ja Lapin läänin lounaisosan metsien monimuotoisuuden turvaamiseksi.

2003 talousarvio	11 210 000
2002 talousarvio	8 914 000
2001 tilinpäätös	9 082 148

62. *EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus ympäristöministeriön osalta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 270 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 170 000 euroa talousarvioesityksen 9 100 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2002 toisessa lisätalousarvioesityksessä tehdystä valtuuden lisäämisestä.

Edellä olevan muutoksen johdosta vuosina 2000—2002 tehdyistä sitoumuksista aiheutuu valtiolle menoja 6,5 milj. euroa vuonna 2003 ja 2,9 milj. euroa vuonna 2004.

2003 talousarvio	9 270 000
2002 talousarvio	6 900 000
2002 lisätalousarvio	1 750 000
2001 tilinpäätös	3 569 338

65. *Eräät avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille, valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille valistus- ja neuvonta-toimintaan, saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain (494/1981) 12 §:n mukaisten avustusten maksamiseen saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin sekä avustusten maksamiseen ja tunturialueiden jätehuoltoa edistävään toimintaan. Määrärahaa saa käyttää myös kestävästä kehityksestä, kulttuuriympäristön vaalimisesta sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistävien valtakunnallisesti merkittävien projektiluonteisten hankkeiden tukemiseen sekä luonnontieteellisille seuroille luonnon monimuotoisuuden valtakunnallista seuranta- ja raportointijärjestelmää tukevien selvitysten ja raporttien laatimiseksi.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden ko. kappaleeseen on lisätty sana: "muuta" täsmentämään momentin käyttötarkoitusta.

2003 talousarvio	1 587 000
2002 talousarvio	1 587 000
2001 tilinpäätös	1 505 282

66. *Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ympäristöministeriön toimialaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen ja sopimusten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen sekä muihin kansainvälisten sitoumusten aiheuttamiin maksuihin ulkomaille.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 250 000 euroa talousarvioesityksen 1 200 000 euroon nähden aiheutuu momentin käyttötarkoituksen tarkentumisesta ja on siirtoa momentilta 35.99.(24).

Lisäksi talousarvioesityksen momentin selvitysosassa oleva määrärahan käyttöä kuvaava taulukko korvataan oheisella taulukolla:

Määräraha on tarkoitus käyttää seuraavasti: e

Itämeren suojelukomission (HELCOM) jäsenmaksu ja Suomen erityisosuus	500 000
Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) jäsenmaksu	103 000
Ilmastopimuksen rahoitusosuus	91 000

Ilmansuojelusopimusten ja -ohjelmien rahoitusosuudet (Wien, Montreal, EMEP/ECE)	55 000
Koillis-Atlantin suojelusopimuksen komission (OSPARCOM) rahoitusosuus	36 000
Biodiversiteettisopimuksen rahoitusosuus	58 000
Luonnonsuojelun muiden sopimusten ja ohjelmien rahoitusosuudet	130 000
Muiden sopimusten ja ohjelmien rahoitusosuudet (enintään)	477 000
Yhteensä	1 450 000

2003 talousarvio 1 450 000

Pääluokka 36 VALTIONVELAN KOROT

01. Euromääräisen velan korko

90. *Euromääräisen velan korko* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 925 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 135 000 000 euroa talousarvioesityksen 3 060 000 000 euroon nähden aiheutuu suurelta osin lyhyiden korkojen laskusta ja

kohdistuu velkasitoumuksiin. Sarjaobligaatioiden osalta sekä emissiomäärät että takaisinostomäärät ovat poikenneet arviosta ja lyhyiden korkojen lasku ilmenee koronvaihtosopimusten johdosta myös sarjaobligaatioiden korossa.

2003 talousarvio	2 925 000 000
2002 talousarvio	3 159 000 000
2001 tilinpäätös	3 444 373 954